

Egy másik ugyancsak szarmata D-É-i tájolású, nyújtott csontvázas sírt is feltártunk.

KOROM ANITA – REMÉNYI LÁSZLÓ

140. Dunavarsány, Erőspuszta, Forráspart-dűlő

(Pest megye) B?, A?, Á?

2004. szeptember 6–15. között próbafeltárást végeztünk a leendő Ipari Park területén (hrsz.: 5035/1–2, 5036–5040, 5041/1). A próbafeltárást során a terület DK-i részén három régészeti objektum (árok) került elő őskori (bronzkori?) leletanyaggal. Megbizonyosodtunk, hogy a bronzkori lelőhelyet a beruházás nem veszélyezteti.

Ugyanakkor a terület déli részén egy késő avar(?), kora Árpád-kori(?) telep néhány – a korábbi mezőgazdasági munkák nyomán erősen bolygatott – objektumát (gödröt, árkokat) tártunk fel. Az objektumokból hullámvonalas díszű kerámiatöredékek, állatcsontok kerültek elő. A leletanyag a ráckevei Árpád Múzeumba került.

Munkatárs: Érdy Benedek geodéta.

PATAY RÓBERT

141. Dúzs, Juh-hegy

(Tolna megye) I

Hóban készített légi fotón úgy tűnt, mintha erődítési nyomok lennének a dombon. A hosszan elnyúló, É-D-i irányú dombot három oldalról vizenyős rét határolja. Várnak alkalmas, de 2004. április 15-én az igen sűrű bozóttal fedett területen erődítésre utaló nyomokat és leleteket nem találtam.

MIKLÓS ZSUZSA

142. Ecsér, 6. számú lelőhely

(Pest megye) Szk, Sza

Az M0 autópálya Pest megyei szakaszának építését megelőző régészeti feltárást során az M5 autópálya és az M0–4 főút csomópontja közti szakaszon, valamint a 4. sz. főút – Vecsést és Üllőt elkerülő – nyomvonalán dolgoztak 2004-ben a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága munkatársai. Geodéta: Érdy Benedek, térinformatikusok: Zoltán S. Péter vezetésével Progli Szabolcs és Tóth Károly. Koordinátor: Tari Edit.

2004. október 5–22. között folytattunk ásatást Ecsér határában, a 6. sz. lelőhelyen. Összesen közel 6000 m²-t kutattunk át, aminek során 80 objektumot tártunk fel: 69 gödröt, 7 árkot, 1 házat, 1 sütőkemencét és 2 paticsomladékot. A félig földbe mélyített, oszlopszerkezetes házban behúzott peremű tál peremének töredékét találtuk, ennek alapján a ház a szkíta korra keltezhető. A többi objektum közül 40-ből szarmata leletanyag (kerámiatöredékek, vaskés töredéke) került elő; 39 objektum viszont vagy csak állatcsontot vagy egyáltalán semmilyen leletanyagot nem tartalmazott, ezért azok datálása kétséges.

Munkatársak: Voicsek Vanda régész, Darányi Réka, Káldi Sebestyén, Kiss L. Zsolt, Susics Diána, Szabó Sándor, Szrnka Attila ásatási technikusok.

NAGY ANDREA – PATAY RÓBERT

143. Ecsér, 7. számú lelőhely

(Pest megye) LT, Sza, A, Á

2004-ben kezdtük meg az autópálya egyik csomópontján elhelyezkedő lelőhely megelőző feltárást. Patak (ma részben csatorna) árteréből kiemelkedő dombon több mint 8 hektáron terül el.

A legkorábbi emlékeket néhány *kelta* objektum (2 cölöpszerkezetes ház, árkok és gödrök a feltárt terület ÉNy-i részén) képviseli.

A lelőhely túlnyomó részén egy rendkívül nagy kiterjedésű, sűrű *szarmata* telep és temető helyezkedik el. Mindkettő két kronológiai fázisba sorolható. A telep korábbi – terra sigillatákkal a Kr. u. 3. századra datált részét – vágják a későbbi sírok, illetve a 4. századi – szemcsés kerámiával jellemezhető – telepobjektumok. A telep leggyakoribb objektumtípusa a hulladék- illetve tárolóverem. Helyi jellegzetességek az igen nagy kiterjedésű gödörbokok (anyagnyerőhelyek?). A félig földbe mélyített, többnyire cölöpszerkezetes házak egy része sűrűn egymás mellett helyezkedett el a telep DK-i részében. Két különböző típusú (egy épített rostélyú, egy földbevéjt) edényégető kemencét tártunk fel a hozzá tartozó munkagödörrel. Ezenkívül számos sütőkemence, „aszaló” vagy „füstölő” gödör (az uralkodó széljárás szerint ÉNy-DK-re tájolva), néhány kút került elő, továbbá vízelvezető- és kerítőárkok. Ez utóbbiak főként a telep peremén, a patak, illetve csatorna közelében, ma mocsaras, a magas talajvíz miatt alig feltárható területen kerültek elő a lelőhely Ny-i, É-i és DK-i szélén. Jellemzőek a nagy kiterjedésű és mély anyagnyerő(?) helyek: ezek több tucat egymásba ázott gödörből álló amorfi objektumok, amelyekbe utólag többször építettek bele egyéb telepobjektumot, pl. sütő- és edényégető kemencét. A leletanyag túlnyomó része szemcsés kerámia (főként fazekak), kisebb mértékben találtunk jól iszapolt edénytöredékeket (köztük egy besímitott sárkánydíszes edény töredékét), és elenyésző mennyiségű kézzel formált kerámiát. Egyéb leletek: őrlő- és fenőkövek, bronzfibula, bronzvéső, vaszabla, vastárgyak, nagyszámú szilikátsalak és feltűnően sok terméskő (azonos azzal a fajtaival, amelyet a sírok betöltésében találtunk).

A temető korai fázisa 3. századi (a datálás alapja: alföldi típusú számszerű fibulák, korongfibulák, Drag. 33. terra sigillata csésze stb.), a késői része valószínűleg 4. századi (római érmek, aláhajlított lábú fibulák). A feltárást pillanatnyi stádiumában nem világos, hogy a temetőt folyamatosan használták-e, vagy két különálló kronológiai csoportról van szó. Összesen 69 szarmata sír került elő, közülük 17 körárkos. A szuperpozíciók alapján úgy tűnik, hogy a temetőobjektumok is két fázisra tehetők. A temetőben eddig két, területileg elkülönülő